

Κ: Τζω Οροωρίδν
Fax 25825828

Page 3

κ1.38

1

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ
"ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, ΜΑΓΔΑ, ΜΑΓΚΥ"
ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ, ΣΤΙΣ 09-03-05

ΝΙΚΗ ΜΑΡΑΓΚΟΥ (ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ)

Όταν η Ελλη Παιονίδου μου έδωσε το χειρόγραφο του μυθιστορήματος της Μαγδαληνή, Μάγδα, Μάγκυ να το διαβάσω πριν απο ενάμιση χρόνο της είπα να το στείλει στο Μεταίχιμο, που είναι ένα εκδοτικό ανερχόμενο και δυναμικό. Ημουν βέβαιη ότι το βιβλίο αυτό θα πετύχαινε γιατί είναι ένα στέρεο και γοητευτικό μυθιστόρημα. Γνωρίζω την Ελλη Παιονίδου πολλά χρόνια. Ανήκει στην κατηγορία εκείνων των ανθρώπων που γενιούνται καλλιτέχνες, με ποιητική φλέβα. Η Ελλη μάζεψε πετραδάκι πετραδάκι με ανοικτό μυαλό και ανοικτά μάτια όλη την εμπειρία της ζωής της και την απίθωσε σ'αυτό το βιβλίο που είναι, νομίζω το σημαντικότερο της δημιουργικής της πορείας.

Είναι ένα βιβλίο απόσταγμα της εμπειρίας μιας γυναίκας που ζεί στον 20 αιώνα στην Κύπρο αλλά και που κινείται σε όλο τον κόσμο. Πρόκειται για ένα απολαυστικό μυθιστόρημα που όταν το πάρει ένας στα χέρια του δεν μπορεί να το αφήσει. Θέλει να δει τι θα γίνει παρακάτω.

Ειδικά για μάς τις γυναίκες είναι ένα βιβλίο με το οποίο ταυτιζόμαστε γιατί υπάρχουν οι προβληματισμοί οι εντελώς σύγχρονοι και μαζί με αυτούς υπάρχει και η νοσταλγία για τα παλιά, για το πρόσφατο και το παλαιότερο παρελθόν. Πρόκειται για την ιστορία μιας γυναίκας Κυπρίας η οποία καλοπαντρεύεται στην Αγγλία, και το βιβλίο αρχίζει καθώς επισκέπτεται την κόρη της στην Αμερική. Ένα τυχαίο γεγονός κάνει όλη την νοσταλγία για τον τόπο της να φουντώσει στην ψυχή της και τελικά να επιστρέψει στον γενέθλιο τόπο.

Η ανάγνωση αυτού του βιβλίου δίνει ευχαρίστηση και χαρά. Οι μνήμες που ανασύρει η συγγραφέας, οι μνήμες της μητέρας και της γιαγιάς, είναι οι μνήμες που τα παιδιά μας δυστυχώς δεν θα έχουν πια γιατί εμείς είμαστε η τελευταία γενιά που τις βίωσε. Το μαγείρεμα με τα ξύλα, ο αργαλειός, τα χειροποίητα έργα, είναι μνήμες που αυτή η γενιά των συγγραφέων μπορεί ακόμη να δώσει. Και το βιβλίο Μαγδαληνή, Μάγδα, Μάγκυ μας προσφέρει απλόχερα αυτές τις πολύτιμες μνήμες, για τις οποίες ευχαριστώ την Ελλη Παιονίδου θερμά.

ΔΡ ΚΛΕΙΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ (ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ)

Όταν παρω ένα βιβλίο πεζογραφίας στα χέρια μου πάντοτε φοβάμαι, ιδίως όταν πρόκειται για βιβλίο έλληνα πεζογράφου. Ο λόγος που φοβάμαι είναι γιατί απο την ελληνική πεζογραφία ελειψε ο 19ος αιώνας, της έλειψε ένας Ντιστογιέφσκη, ένας Μπαλζάκ. Εμείς αρχίσαμε τα περιγράμματα της ελληνικής πεζογραφίας ουσιαστικά με τον Παπαδιαμάντη, που ήταν ο πρώτος που μας έδωσε χαρακτήρες, που έδωσε περιεχόμενο στην ιστορία και την παράδοση μας, στις καταβολές μας, στο ύφος και στο ήθος μας. Συνέχισαν άλλοι με αποκορύφωμα τον Καζαντζάκη ο οποίος έγινε παγκόσμιος. Στην Κύπρο η πεζογραφία είχε ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα στον χώρο της πεζογραφίας και ιδιαίτερα του μυθιστορήματος.

Στην περίπτωση της Ελλης Παιονίδου, που είναι ένας άνθρωπος με κοσμοπολίτικες διαστάσεις με την πλατειά έννοια της λέξης, δηλαδή είναι ένας "πολίτης του κόσμου" σύμφωνα με τον Ζήωνα Κιτιέα, ένας σύγχρονος Οδυσσέας, που πολλών ανθρώπων άστεα και νόον έγνω, αυτός ο κοσμοπολιτισμός αναβλύζει πηγαία στο βιβλίο της Μαγδαληνή, Μάγδα, Μάγκυ...

Το κοσμοπολίτικο περιβάλλον που έζησε και βίωσε η συγγραφέας (Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Παρίσι κλπ) καταγράφεται με φυσικότητα στο βιβλίο της (ξένα ονόματα, ξένος τρόπος ζωής) αλλά παράλληλα η κεντρική της ηρωίδα ζεί με τη μνήμη και τη φαντασία της την πατρώα γη και παράδοση. Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα που έχει γεύση, θα έλεγα. Που παρόλο τον κοσμοπολίτικο χαρακτήρα του έχει το άρωμα και τη γεύση του γενέθλιου τόπου.

Ο αναγνώστης παρακολουθεί τις γενεές που είναι και επάλληλες και ταυτοχρόνως γεννούν η μία την άλλη, και όλα αυτά μέσα απο την ενδοχώρα και την υψικάμινο της συγγραφέως. Μερικές σελίδες του βιβλίου που αναφέρονται στην ιδιαίτερη πατρίδα είναι διαποτισμένες με μια σπάνια τρυφερότητα, όπως η σκηνή όπου η γιαγιά Αμαλία υποδεικνύει στη Μάγδα να θηλάσει το παιδί της αντί να καταφύγει στο ξένο γάλα.

Αν θα έπρεπε να ταξινομήσω το μυθιστόρημα "Μαγδαληνή, Μάγδα, Μάγκυ" θα το έλεγα αστικό μυθιστόρημα με κοινωνικές και άλλες διαστάσεις. Το περιεχόμενο του είναι καθαρά ψυχογραφικό, παρά τις κοινωνικές και άλλες πνευματικές του προεκτάσεις και παρά τις αμφισημίες στις οποίες πολλές φορές πρέπει να σκύψεις με προσοχή για να ανακαλύψεις. Ο αμφίσημος και πολυεπίπεδος λόγος της συγγραφέως είναι λόγος ελκτικός και σ'όλο το μυθιστόρημα αυτός ο αμφίσημος λόγος έχει κάτι το υπαινικτικό που με έκανε να το διαβάσω με μια πυθική διάθεση, θέλοντας πάντα να μαντέψω τι κρύβεται πίσω απο αυτό το λόγο.

"Ο άνθρωπος είναι ένα μικρός σωρός απο μυστικά" σύμφωνα με τον Αντρέ Μαλρώ, και στην περίπτωση αυτή η συγγραφέας έχει κρύψει

κάποια μυστικά απο τη δική της διαδρομή. Ας μου επιτρέψει να ομολογήσω ότι διαβάζοντας το βιβλίο της την είδα επανειλημμένα όνειρο, πράγμα που σημαίνει ότι λειτουργούσε στο υποσυνείδητο μου.

Μέσα σ' αυτό το μυθιστόρημα με τον ορθό χειρισμό του λόγου, τους φυσικούς διαλόγους, τις λεπτές παρατηρήσεις, των δραματικών κορυφώσεων, τα σαφή διαγράμματα και περιγράμματα χαρακτήρων, βρίσκω ότι ολοκληρώνεται ένας κόσμος ανοικτός, αυτό που λέμε στη γλώσσα της φιλοσοφίας the open society. Στο βιβλίο υπάρχει ακόμη και ο αποχαιρετισμός, ο θάνατος. Ο Αντρέ Μαλρώ λέει κάπου ότι μπορεί να μην μπορούμε να αναστήσουμε τα σώματα μας, μπορούμε όμως να αναστήσουμε τα όνειρα μας. Η Ελλη Παιονίδου σ' αυτό το μυθιστόρημα που είναι γεμάτο ανθρωπισμό καταθέτει τον εαυτό της και ανασταίνει κάποια όνειρα της. Προσλαμβάνει τον κόσμο, ζεί τις εμπειρίες και τις αφήνει να κατεβούν μέχρι τα έσχατα όρια της ύπαρξης της και μέσα απο την κάθοδο κατορθώνει την άνοδο. Ισχύει στην περίπτωση της η φράση του Ηρακλείτου " Η οδός η άνω και η κάτω μία και η αυτή" .